

NOCTUA

SIVE

NOVA EX BIBLIOTHECA VETERINARIA

Állatorvosi informatika

Az orvosi informatika az a tudományág, amely az információtudománynak és a számítástechnikának az orvosképzésben, az orvostudományi kutatásban és az orvoslás gyakorlatában történő alkalmazásával, és ennek elméleti megalapozásával foglalkozik. Az AAVI (American Academy of Veterinary Informatics) meghatározott egy sor olyan területet, amelyen az informatika „betört” az állatorvoslásba:

- történeti vizsgálatok;
- információ- és szakirodalomkeresés;
- a döntéshozatal segítése;
- radiológia és képalkotó vizsgálati módszerek;
- statisztikai és szimulációs eljárások a klinikai kutatásokban és a járványtanban;
- számítógéppel támogatott oktatás;
- orvosi nyilvántartási rendszerek;
- beteg-figyelő rendszerek;
- kórházi, rendelőintézeti rendszerek orvosi és adminisztratív funkciók ellátására;
- laboratóriumi információs rendszerek;
- gyógyszerészeti információs rendszerek;
- rendszerek értékelése és ellenőrzése;
- hardver és programozás.

A szakirodalom az első és az utolsó témakörrel foglalkozott a legtöbbet, amint ez a Medline bibliográfiai adatbázis 1966-tól 1995-ig terjedő anyagában vég-

zett keresés nyomán kiderült. A Medline-ban 1966 óta feldolgozott több, mint kilenc millió cikk mindegyikének tartalmát kulcsszavakkal (Medical Subject Headings) fejezik ki, amelyek között informatikai és állatorvosi fogalmak egyaránt szerepelnek. A szerzők azokat a cikkeket választották ki, amelyekben a két témakör együtt fordult elő. Az így nyert 611 állatorvosi informatikával foglalkozó cikk finomabb elemzése azt mutatta, hogy míg a humán orvoslás területén 1985-re „tetőzött” a téma irodalma, az állatorvoslásban az utolsó tíz év hozta el a számítástechnikai áttörést. Egyes kérdésekkel (nomenklátúra, információs rendszerek) kimerítően foglalkozik az irodalom, míg más, a gyakorlatban nagy jelentőséggel bíró informatikai problémák, amelyek megoldására számos kísérletet tettek, indokolatlanul elhanyagoltak (pl. az orvosi nyilvántartási rendszerek, a számítógéppel támogatott oktatás). Az informatika fontos alkalmazási területei jelenleg: a praxis menedzsment, a távoli adatbázisok lekérdezése, a diagnosztikus és terápiás tanácsadó rendszerek igénybevétele, és az online vita- és levelzőcsoportok-

ban való részvétel.

A gyakorló állatorvosok a rendelkezésre álló szolgáltatásoknak csak egy töredékét veszik igénybe, és még mindig elsősorban a praxis adminisztrálására és szövegszerkesztésre használják a számítógépeket. Mivel a képzésnek ma már mindenhol szerves része az informatikai felkészítés, e téren is jelentős változásokra lehet számítani.

Smith, R. D. - Williams, M.: Applications of informatics in veterinary medicine. = Bull. Med. Libr. Assoc. 2000. 88. 1. 49-55.

Internet források

American Academy of Veterinary Informatics

<<http://netvet.wustl.edu/org/aavi.htm>>

Az Amerikai Állatorvosi Informatikai Akadémia (AAVI) honlapján hat célt nevez meg: az állatorvosi tudás terjesztésének elősegítését; az oktatás, a kutatás és a gyakorlati alkalmazások fejlesztését; informatikai szakértők kvalifikálását; oktatási programok szervezését és normatívák kidolgozását; az állatorvosképzés, továbbképzés és kutatás javítását és az állategészségügy és termelékenység színvonalának emelését.

A tagok felsorolása mellett 14 témakörben szakirodalmi ajánlásokat tesznek. Ez a jegyzék alapvetően azoknak szól, akik le akarják tenni az AAVI írásbeli vizsgáját. (O. É.)

Internet források

CITES

<<http://www.wcmc.org.uk/CITES/eng/index.shtml>>

A nemzetközi kereskedelem által végveszélybe sodort fajok megmentésére 1973-ban 21 ország írta alá a Washingtoni Egyezményt. A veszélyeztetett vadon élő állat- és növényfajok és az ezekből készülő termékek kereskedelmét szabályozó egyezményt, a CITES-t (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora) eddig 150 ország – közöttük Magyarország – tette a magáévá.

A honlap teljeskörű tájékoztatást nyújt a CITES dokumentumairól, testületeiről, tag-szervezeteiről, programjairól, konferenciáiról. A CITES adatbázisaiban megtalálhatók a védelem alá tartozó állatok, növények és egyéb fajok. Keresésre mód van rendszertani kategóriák, közhasznú nevek, illetve országok szerint keresni. A felsorolt fajok alatt rendszertani besorolásuk, közönséges neveik, szinonim elnevezéseik, földrajzi eloszlásuk, védettségi szintjük, a védelemben történő felvételük időpontja, illetve megjegyzések találhatók.

A CITES un. függelékekben (Appendix) sorolja fel a védett fajokat a legveszélyeztetettebb – és ezért a kereskedelemből teljesen „kitiltott” – fajoktól (I. kategória), a CITES engedéllyel forgalmazhatókon át (II. kategória), a megelőző védelmet igénylőkig (III.). Jelenleg az első csoportba több, mint nyolcszáz, a másodikba közel harmincezer, a harmadik-

ba pedig bő kétszáz állat- és növényfaj tarozik.

A vadon élő állatok és növények illegális kereskedelme sajnos minden igyekezet ellenére jelentős, ezért a CITES fajok ismeretére a határokon, és az ország szívében egyaránt szükség lehet. (O. É.)

Az ars veterinaria emlékei a Múzeumban

Csoportos látogatási lehetőség hallgatóinknak

Amidőn Magyarország egyetlen állatorvosképző intézménye, jelenleg a Szent István Egyetem Állatorvos-tudományi Kara; 1937-ben fennállásának 150. évfordulóját ünnepelte, dr. Daday András az állatorvostan történetének előadója kiállítást rendezett az állatorvoslás tárgyi emlékeiből az egykori központi épületben, a mai könyvtárban.

A gyűjtemény nagy része áldozatul esett a második világháború pusztításának és dr. Karasszon Dénes állatorvosdoktor fáradtságos anyaggyűjtést követően 1976-ra Állatorvostörténeti Gyűjteményt állított össze, melyet ma is Múzeum néven ismerünk.

A Múzeum az Aulában található. Az előzőektől eltérő tematikájú harmadik kiállítást 1984-ben az elődök anyaggyűjtésének felhasználásával és szakértők bevonásával a könyvtár rendezte be.

A Múzeumban műszerek, patkók, Vastagh György állatszobrai, Nádaskay preparátuma, Zlamál marhavész-abrosza 1867-ből, az egykor a főépület

bejárata fölötti címer, valamint a közelmúltban id. dr. Kómár Gyula által ajándékozott termokauter – hogy csak néhány érdekességet említsünk – látható. Választott hivatásuk emlékeivel a Múzeumban találkozáva megértik azt, mit tett Tolnay Sándor a magyar állatorvosképzésért, mi tartotta például Zimmermann Ágostont 50 éven át az oktatói pályán...

Társuljanak, és a könyvtárban jelentkezzenek személyesen vagy telefonon (478-41-00/8805 Dr. Drobinoha Angéla). Előre megbeszélte időben, hetente egy délutáni alkalommal 5-10 fős csoportokban várja és kíséri Önöket a Múzeum referense. (D. A.)

Új szolgáltatás

Az Országos Dokumentumellátó Rendszertől kapott támogatásnak köszönhetően könyvtárunk egy színes SCANNER-rel gazdagodott. Az új készülék segítségével a könyvtár állományában található anyagok számítógépes továbbítására nyílik lehetőség e-mailen. Ezt különösen azok figyelmébe ajánljuk, akiknek sürgősen, jó minőségű színes képanyagra van szükségük.

A jövőben tartalomjegyzék-szolgáltatásunkat is ezen a módon szeretnénk üzemeltetni.

A gép további – a nemzetközi könyvtárközi kölcsönzésben már bevett – dokumentumforgalmazási lehetőségeket is kínál, ezekhez azonban kiegészítő szoftverek beszerzésére van szükség.

1 oldal scannelése és mentése vagy továbbítása e-mailen 80,- Ft. (O. E.)

Kutya magatartászavarok Válogatott bibliográfia

- AVMA Animal Welfare Forum:** Human-canine interactions. USA, AVMA. = JAVMA. 1997, 210: 8, 1121-1154.
- BEAVER, B. V.:** Human-canine interactions: a summary of perspectives. = JAVMA. 1997, 210: 8, 1148-1149.
- BERNAUER-MUNZ, H.:** Prophylaxe in der Tierverhaltenstherapie - Machbares in der alltäglichen Praxis bei Hund und Katze. = Praktische Tierarzt. 1999, 80: 7, 572...583.
- BLACKSHAW, J. K.:** Dominance aggression of a dog towards one member of a family. = Austr. Vet. J. 1996, 74: 5, 349-350.
- BUTCHER, R.:** Dangerous dogs. = Eur. J. Comp. Anim. Pract. 1998, 8: 2, 17-20.
- CAMERON, D. B.:** Canine dominance-associated aggression: concepts, incidence, and treatment in a private behavior practice. = Appl. Anim. Behav. Sci. 1997, 52: 3-4, 265-273.
- CORNWELL, J. M.:** Dog bite prevention: responsible pet ownership and animal safety. = JAVMA. 1997, 210: 8, 1147-1148.
- FEDDERSEN-PETERSEN, D.:** Verhaltensstörungen beim Hund und ihre Behandlung. = Praktische Tierarzt. 1996, 77: 12, 1068..1080.
- FEDDERSEN-PETERSEN, D; HAMANN, W.:** Verhaltensbiologische und rechtliche Aspekte zu „bosartigen Hunden“. = Tier. Ums. 1994, 49: 1, 3-8, 11-12.
- HATTAWAY, D.:** Dogs and insurance. = JAVMA. 1997, 210: 8, 1143-1144.
- HESSLING, T.:** Ein Praxisbericht: Korrekturerziehung verhaltensauffälliger Hunde. = DTW. 1999, 106: 4, 155-156.
- HEWSON, C. J. et al.:** Efficacy of clomipramine in the treatment of canine compulsive disorder. = JAVMA. 1998, 213: 12, 1760-1766.
- HOUPT, K. A. et al.:** Breaking the human-companion animal bond. = JAVMA. 1996, 208: 10, 1653-1659.
- HUNTHAUSEN, W.:** Effects of aggressive behavior on canine welfare. = JAVMA. 1997, 210: 8, 1134-1136.
- KARSAI, F.:** Néhány fontosabb magatartásprobléma kutyákban az állatorvos szemszögéből. Kivonatos ismertetés a praxis számára. = MÁL. 1997, 119: 3, 163-169.
- KOHLKE, H. U. et al.:** Verhaltenstherapie bei Tieren: Besonderheiten und spezifische Problematik aus psychologischer Sicht. = Kleintierpraxis. 1994, 39: 3, 175-180.
- LUND, J. D. – JORGENSEN, M. C.:** Behaviour patterns and time course of activity in dogs with separation problems. = Appl. Anim. Behav. Sci. 1999, 63: 3, 219-236.
- MELESE, P.:** How to stop chewing problems in puppies. = Veterinary Medicine. 1999, 94: 2, 157...163.
- MERENS, P. A. – DODMAN, N. H.:** Die Diagnose von Verhaltens-Problemen bei Hund, Katze, Pferd und Vogel: Charakteristika von 323 Fällen (Juli 1994 - Juni 1995). = Kleintierpraxis. 1996, 41: 4, 259...272.
- MERTENS, P. A. – UNSHELM, J.:** Die Kastration des Hundes - Rechtslage, mögliche Probleme und gängige Praxis. = Kleintierpraxis. 1997, 42: 8, 631-640.
- MERTENS, P. A. – UNSHELM, J.:** Zur Akzeptanz tierärztlicher Leistungen durch den Tierhalter - die Verhaltenstherapie von Hund und Katze. = Tier. Ums. 1997, 52: 12, 701-704.
- MICHAUX, J. M. et al.:** Le probleme actuel de l'utilisation des chiens dangereux. = Bulletin de l'Academie Veterinaire de France. 1998, 71: 1, 57-66.
- O'-FARRELL, V.:** Owner attitudes and dog behaviour problems. = Appl. Anim. Behav. Sci. 1997, 52: 3-4, 205-213.
- PODBERSCEK, A. L. et al.:** Verhaltenstherapie bei Hund und Katze, Teil 2. = Tierärztliche Praxis. Ausgabe K, Kleintiere Heimtiere. 1998, 26: 6, 66-78
- PODBERSCEK, A. L. – BLACKSHAW, J. K.:** Dog bites: why, when and where? = Austr. Veterinary Practitioner. 1990, 20: 4, 182-187.
- PODBERSCEK, A. L. et al.:** The incidence of dog attacks on children, treated at a city hospital. = Austr. Vet. J. 1990, 67: 2, 79-80.
- POLSKY, R. H.:** Guidelines to follow when using drugs in behavior therapy. = Veterinary Medicine. 1995, 90: 9, 829-831.
- POLSKY, R. H.:** Methods used in behavior therapy. = Veterinary Medicine. 1995, 90: 6, 524-527.
- POLSKY, R. H.:** Recognizing dominance aggression in dogs. = Veterinary Medicine. 1996, 91: 3, 196, 200-201.
- PROGRESS in companion animal behaviour:** ODENDALL, J. S. J.: A diagnostic classification of problem behavior in dogs and cats. / JUARBE-DIAZ, S. V.: Assessment and treatment of excessive barking in the domestic dog. / LINDELL, E. M.: Diagnosis and treatment of destructive behavior in dogs. / HOUPPT, K. A.: Sexual behaviour problems in dogs and cats. / OVERALL, K. L.: Pharmacologic treatments for behaviour problems. / HOUPPT, K. A.: Progress in companion animal behavior. / = Vet. Clin. North. Am. Small Anim. Pract. 1997, 27: 3.
- RIECK, D.:** Dog bite prevention from animal control's perspective. = JAVMA. 1997, 210: 8, 1145-1146.
- ROGERSON, J.:** Canine fears and phobias; a regime for treatment without recourse to drugs. = Appl. Anim. Behav. Sci. 1997, 52: 3-4, 291-297.
- SCHMIDT, W. D.:** Verhaltenstherapie in der Kleintierpraxis!? Eine mögliche Anleitung, sie durchzuführen. = Praktische Tierarzt. 1995, 76: 6, 501...509.
- SIMPSON, B. S. – SIMPSON, D. M.:** Behavioral pharmacotherapy. = Comp. Cont. Ed. Pract. Vet. 1996, 18: Part I. Antipsychotics and antidepressants. 10, 1067..1081. / Part II. Anxiolytics and mood stabilizers. 11, 1203...1213
- SIMPSON, B. S. – VOITH, V. L.:** Extralabel drug use in veterinary behavioral medicine. = Comp. Cont. Ed. Pract. Vet. 1997, 19: 3, 329-331.
- TURNER, D. C.:** Treating canine and feline behaviour problems and advising clients. = Appl. Anim. Behav. Sci. 1997, 52: 3-4, 199-204.
- UCHIDA, Y. et al.:** Characterization and treatment of 20 canine dominance aggression cases. = J. of Vet. Med. Sci. 1997, 59: 5, 397-399.
- UMHOFER, G.:** Beratungsaufgaben eines Kleintierpraktikers unter besonderer Berücksichtigung von Verhaltensproblemen. Tierärztliche Fakultät, Ludwig Maximilians Universität, München; Germany
- YEON, S. C. et al.:** A retrospective study of canine house soiling: diagnosis and treatment. = JAAHA. 1999, 35: 2, 101-106.

A fenti cikkekről könyvtárunktól másolat kérhető.
(O. É.)

Válogatás új könyveinkből

BARÓTFI I. (szerk.): Környezettechnika. Budapest: Mezőgazda, 2000. 981 p.

BŐŐ I.: A pecsenyecsirke. Budapest: Mezőgazda, 2000. 86 p.

BRODY, T.: Nutritional biochemistry. Boston: Academic Press, 1998. 1006 p.

COMBS, G. F.: The vitamins: Fundamental aspects in nutrition and health. San Diego: Academic Press, 1998. 618 p.

CSIKÓ Gy. et al.: Állatorvosi gyógyszerterapeutika gyakorlatok. Budapest: Szent István Egyetem Állatorvostudományi Kar, 2000. II, 110 p.

DIETZ, O.: Speciális állatorvosi sebészet. Budapest: Mezőgazda, 1999. 304 p.

DOHY J.: Genetika állattenyésztőknek. Budapest: Mezőgazda, 2000. 342 p.

ENDRŐDY Á.: A military ló kiképzése: Adj esélyt a lovadnak! A ló és a lovas kiképzése militaryre, ugróversenyekre és vadászatokra. Budapest: Mezőgazda, 1999. 427 p.

FARKAS S. (szerk.): Magyarország védett növényei. Budapest: Mezőgazda, 1999. 416 p.

FÜLEKY Gy. (szerk.): Tápanyag-gazdálkodás. Budapest: Mezőgazda, 1999. 714 p.

A GAZDASÁGI állatok élettana az anatómia alapjaival. Szerk. Húsvéth Ferenc. Budapest: Mezőgazda, 2000. 653 p.

HEBER, D. (szerk.): Nutritional oncology. Academic Press, 1999. 632 p.

HICKMAN, J.: Patkolás. Budapest: Mezőgazda, 1999. 199 p.

HORN P. (szerk.): Állattenyésztés. 1., Szarvasmarha, juh, ló. Budapest: Mezőgazda, 2000. 592 p.

HORN P. (szerk.): Állattenyésztés. 2., Baromfi, haszongalamb. Budapest: Mezőgazda, 2000. 429 p.

KARSAI F. et al.: Állatorvosi belgyógyászat. 1. köt. A kutyák és a macskák betegségei. Budapest: Prim-A-Vet Állatgyógyászati Kft., 1999. 584 p.

KASSAI T.: Veterinary helminthology. Oxford [etc.]: Butterworths; Heinemann, 1999. XVIII, 260 p.

KLEINTIERONKOLOGIE: Diagnose und Therapie von Tumorerkrankungen bei Hunden und Katzen. Hrsg. Martin Kessler. Berlin: Parey Buchverlag, 1999. 565 p.

KOPA J.: Magyar vadászati szó- és szokásgyűjtemény. Budapest: Mezőgazda, 1999. 123 p.

KOVÁCS Zs.: Teknősök a lakásban és a kertben. Budapest: Gazda Kiadó, 2000. 108 p.

KÓHALMY T. (szerk.): Vadászati enciklopédia. Budapest: Mezőgazda, 1999. 628 p.

NELSON, R. W. – COUTO, C. G.: Manual of small animal internal medicine. St. Louis [etc.]: Mosby, 1999. XII., 897 p.

PEIFFER, R. L. – PETERSEN-JONES, S. M.: Small animal ophthalmology: A problem oriented approach. London: W. B. Saunders, 1999. 238 p.

RADNAI I. (szerk.): Lovasszótár = Horserider's dictionary = Dictionnaire équestre = Wörterbuch für Reiter. Budapest: Mezőgazda, 1999. 231 p.

REINHART, G. A. – CAREY, D. P.: Recent advances in canine and feline nutrition. 2. Vol., Iams Nutrition Symposium Proceedings 1998; Wilmington, Ohio: Orange Frazer Press, 1998. 564 p.

SCHEBITZ, H. – BRASS, W.: Operationen an Hund und Katze. Berlin: Parey Buchverlag, 1999. XVI, 453 p.

SCHMIDT J. et al.: A kérődzők takarmányainak energia- és fehérjeértékelése. Budapest: Mezőgazda, 2000. 185 p.

SCHRAG, L.: Galambbetegségek megelőzése, felismerése és kezelése: Egészséges galambok. Budapest: Mezőgazda, 2000. 95 p.

SOLTI G.: Talajjavítás és tápanyag-utánpótlás az ökológiai gazdálkodásban. Budapest: Mezőgazda, 2000. 205 p.

THYLL Sz. (szerk.): Környezetgazdálkodás a mezőgazdaságban. Budapest: Mezőgazda, 1999. 425 p.

TÓTH E. O.: A halak táplálkozásbiológiája és takarmányozása. Szarvas: DATE Mezőgazdasági Víz- és Környezetgazdálkodási Főiskolai Kar, 1999. 63 p.

A Noctua terjesztéséért, és ezen keresztül könyvtári szolgáltatásaink népszerűsítéséért köszönetet mondunk a Magyar Állatorvosi Kamarának.

NOCTUA SIVE NOVA EX BIBLIOTHECA VETERINARIA
 Kiadja: Szent István Egyetem Állatorvos-tudományi Központi Könyvtár
 Felelős kiadó: Cserey Lászlóné dr. e-mail: mcserey@univet.hu
 Felelős szerkesztő: Orbán Éva e-mail: eorban@univet.hu
 Szerkesztők: Haralyi Krisztina, Varga Zsolt
 Cím: 1078 Budapest, István u. 2.
 Tel.: (06-1) 478-4226 (Titkárság), 478-4228 (Olvasószolgálat)
 Fax: (06-1) 478-4227
 Honlap: <<http://aromo.aszi.sztaki.hu/univet/>>

